

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Homilia VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ἁγίας· προσκυνησας τις ἢ θεὸν ἐν τῇ γῆ τῆ ἀλλοτρία, ἀπελθούσῃ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν ἐν χειρὶ ἰησοῦ· ὃ ἢ δόξα καὶ ὁ κερῆτος εἰς τὴν αἰώνια· ἀμήν·

Agatus sit in terram alienam; utique qui adorerit Deum in terra aliena; abibit ad terram sanctam in Christo Iesu; cui honor & imperium in facula. Amen.

ΟΜΙΛΙΑ Η.

HOMILIA VIII.

Εἰς τὴν.

(juxta Hieronymum V.)

Κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ· μέχρι τῆς ἑμορῶν ἡπείρου ἀπὸ γῶσσας·

De eo quod scriptum est:

Qui fecit terram in fortitudine sua. Jerem. 10, 11

Interprete S. HIERONYMO.

ΤΡεις οἰοναὶ ἀρετῶν ἀδελφῶν ὁ παρ- φήτικος τῷ θεῷ, ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρονήσιν αὐτοῦ, ἐκείνη ἀπὸν οἰκίον πῖρον, τῇ μὲν ἰσχύϊ τὴν γῆν· ὁποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ· τῇ δὲ σοφίᾳ τὴν οἰκουμένην· ὁ ἀφορῶσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσῃ αὐτοῦ ἐξέ- τευε τὸν ἕσπρον· καὶ ἡμεῖς δὲ πορὸς τὴν ἡμε- τέραν γῆν· λέλεκται γὰρ πορὸς τὸ ἀδάμ· γῆ εἰ· χρεῖαι ἔργου ἢ ἰσχύος τῷ θεῷ· χρεῖαι δὲ διωμάμας τῷ θεῷ ἔχ· οἳοὶ τὴν ἐσπῶν ἔπιπλέ- σαι τῷ θεῷ, ὅσα δὲ ἐπὶ τὸ φρονήμα ἔστι ἢ σαρκ- χρεῖ· περὸν ἔσταν ἢ τῷ μελῶν, τῷ ἔπι τῇ γῆς, ἔσταν ὁ χεῖρ ὁ βάλμα τῷ πύματι· ὅμοι τῷ πύματι αἰ πορῆσας ἢ σαρκος, ἐπὶ τὸ ἀπό- στρον, ἴαναν τῆναι· κύριος ἔν ὁ ποιήσας τὴν γῆν· εἰ διωμάμα ἰδέν ὃ ἐν τῷ ἰσχύϊ χρεῖα μῶν, ὡς ἐν τοῖς ἀκελεστέροις ἀπὸ χρεῖα πορὸς ἕσπρον, ὅπ ἔσταν αὐτῷ ἔπι σῶσῃ· ὅψ ἔπι ἰσχύϊ θεῷ ἐπὶ ὁ μεσῶτατοι καί· ἐργου καὶ ἔπι τὴν οἰκουμένην· οἶδα ψυχῶν οἰκουμένην· οἶδα ψυχῶν ἔσταν· εἰ γὰρ ὅσα ἔχ τὸ θεόν, ὅσα ἔχ τὸ χρεῖον, ἢ οἶπόντα· ἐργου καὶ ὁ πα- τῆρ μῶν ἑλθούσῃ πορὸς αὐτόν, καὶ μόνου παρ αὐτοῦ πορὸς αὐτόν· εἰ ὅσα ἔχ τὸ πνεῦμα ὁ ἄγιον ψυχῆ, ἔσταν ἔσταν· οἰκουμένη δὲ ἔσταν, ὅσα περὸν ἔσταν θεῷ, ἔπι ἔχ τὸ χρεῖον, ὅσα πνεῦμα ἄγιον ἔσταν ἐν αὐτῷ· τῷ θεῷ ὁ ποιήσας καὶ ἀφῶρας ἐν τῷ χρεῖα τῷ λέγῃ τῷ θεῷ, ἔπι τὸ πατέρα, καὶ τὸ υἱόν, καὶ ὁ ἄγιον πνεῦμα ἐν τῇ τῷ αἰθερῷ ψυχῇ· ὁ ρουμ δαβὶδ ἐν τῷ ψαλμῷ τὸ ἐξομολογήσας πορὸς τὸ ἔσταν τῷ πνε- μάτι αὐτοῦ τὸ πατέρα λέγῃ· πύματι ἡγα- μονικῶ ἔσταν με· πνεῦμα ὅψ ἔσταν ἐργου ἐν τῷ εἰς ἐργου μῶν· καὶ ὁ πνεῦμα ὁ ἄγιον σε μὴ αἰτανέλης ἀπὸ ἐμῶ· ἴαναν τῷ τῷ πνεῦ-

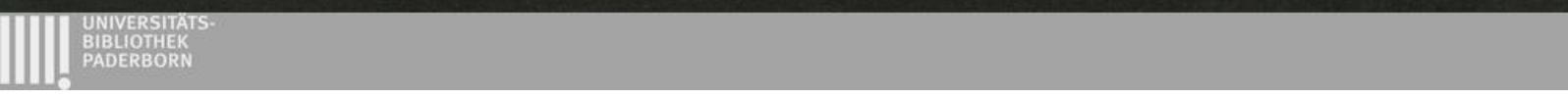
Res quodammodo virtutes assumens Propheta, fortitudinem, sapientiam, atque prudentiam; vnicuique earum propria opera distribuit, fortitudini terram, sapientia orbem terrarum, prudentia cœlum. Audi quippe scriptura ordinem: Dominus qui fecit terram in fortitudine sua, & crexit orbem in sapientia sua, & in sua prudentia extendit cœlum. Et nos igitur in nostra terra (dictum est quippe ad Adam, Terra es) necessariam habemus fortitudinem Dei, quia absque ea impossibile nobis est exequi quod carni repugnet. Cum autem mortificata fuerint membra super terram, tunc parent spiritus voluntati. Siquidem juxta Apostolum, spiritu gesta carnis mortificantur. Dominus ergo qui fecit terram in fortitudine sua. Si autem & ad hanc terram venias, & consideres id quod in Iob scriptum est, juxta emendatissima tamen exemplaria, quomodo statuerit eam super nihilum, invenies fortitudinem Dei in medietate mundi, terram libram sustinere. Veniam vero ad orbem terrarum, qui Græce οἰκουμένη nuncupatur, id est, inhabitatus. Scio animam meam inhabitatam, scio animam meam desertam. Si enim non habet Deum Patrem, si non habet Filium dicentem: Ego & Pater & Spiritus sanctus, si non habet Spiritum sanctum, anima deserta est. Habitata autem est, quando plena est Deo; quando habet Christum & Spiritum sanctum. Verum hæc differenter & varie in Scripturis dicuntur, in anima hominis Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum commorari. Nam & David in Psalmo confessionis tres spiritus postulat, dicens: Spiritu principali confirma me. Spiritum rectum innova in visceribus meis. Spiritum sanctum me auferas à me. Qui sunt illi tres Spiritus? Principalis Spiritus, Pater est; Spiritus

χειρίζεται τοις εν βροτῷ καρποῖσιν, ἢ τοις ἄ
 βροτοῖς ἀνθρώπων φορβῶσι, χειρίζαντες τὰ κα-
 καὰ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, ἵνα μὴ κέπῃ μαλιναῖσι
 οὐκ εἰς ὁ θεὸς, ἀλλ' ὁ τῆ φρονήσεως τῆ
 θεῷ ἐκτείναντες τὸ βροτῶν, μὴ τε ὁ δίκαιος, ἀν-
 βροτός. ἐστὶ γὰρ καὶ ὁ δίκαιος βροτός. ὡς ὁ
 πῶς, ἐκτείναντες, καὶ ἐξέτεινε τὸ βροτῶν τῆ φρονή-
 σεως αὐτῆ. πῶς ἔν ἐκτείναντες ὁ θεὸς ἐκτε-
 νήσας αὐτὸν τῶς σφίρας; ἀλλ' ὅτι, ὡς ἡ σφίρα
 ἐκτείνει ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἐξέτεινον λόγους, καὶ ἡ
 πῶς ἐκτείναντες, καὶ λέγει ἐκτείναντες πῶς ἐξέ-
 τεινέτω. ὡς ἐκτείναντες ὁ θεὸς, καὶ ἐν τῷ ὄντι λέγει-
 ται ἡ ἀληθῆ. ἐκτείναντες τὸ βροτῶν ὡς ἐκτείναντες
 ἐκτείναντες ὁ καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν πῶς ἐκτείναντες
 ἐκτείναντες, ἵνα διωκθῆ καρποῖσιν πῶς σφίρας τῆ
 θεῷ. ἀλλὰ γὰρ ὅτι ὁ πῶς ἐκτείναντες ἐκτείναντες
 ἐκτείναντες. ἐκτείναντες πῶς τῆ βροτῶν ἐν φρονήσεως
 φρονήσας. καὶ φωνῶν ὅτι οἱ τῆ βροτῶν ἀνθρώπων
 φορβῶντες, καὶ αὐτοὶ εἰσιν βροτός. εἰ γὰρ
 πῶς τῆ ἀμύχαντα λέγειται. γὰρ εἰ, καὶ εἰς
 γὰρ ἀπλήθους. πῶς τῆ δίκαιος οὐκ ἀν-
 λέγει. ἡ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ βροτῶν, βροτός
 εἰ, καὶ εἰς βροτῶν ἀπλήθους; ἡ ἀλλ' ὅτι τῆ
 καὶ λέγειται πῶς φρονήσας πῶς εἰκόνα τῆ
 καὶ γὰρ. γὰρ εἰ, καὶ εἰς γὰρ ἀπλήθους. ἀλλ' ὅτι τῆ
 βροτῶν, ἐκτείναντες φορβῶντες τῆ εἰκόνα τῆ ἐκτείναντες
 οὐκ ἀν- ἀμύχαντα λέγειται. βροτός εἰ, καὶ
 εἰς βροτῶν ἀπλήθους; ἐκτείναντες ἔν ἡμῶν ἐκτείναντες
 ἡ βροτῶν καὶ ἐκτείναντες. ὅτι γὰρ ἐστὶν ἡ βροτῶν, ἀ-
 ὅτι τῆ συζητῆ αὐτοῖς γὰρ κατὰ τὸν ἡ βροτῶν
 ἐκτείναντες αὐτὰ ὅτι τῆ γὰρ, καὶ μὴ ἡ βροτῶν
 ἡ βροτῶν ἐκτείναντες πῶς ἀλλ' ὅτι τῆ συζητῆ τῶς
 ἡ βροτῶν καὶ ἐκτείναντες, πῶς ἐκτείναντες ἀναγὰρ τῆ
 ἐκτείναντες ἐκτείναντες ἐκτείναντες πῶς εἰ-
 κόνα τῆ ἐκτείναντες, πῶς ἐκτείναντες κατὰ ἀρε-
 τῶν. καὶ ἀναγὰρ νεφέλας ἐκτείναντες τῆ γὰρ
 ἀναγὰρ καὶ ἐκτείναντες, τοῖς καὶ εἰδόντες
 εἰς ἐκτείναντες καὶ ἐκτείναντες τῆ ἐκτείναντες.
 τοῖς τῆ ἐκτείναντες, ἡ μὴ ἐκτείναντες πῶς
 εἰς ἐκτείναντες τῶς, εἰτὴ ἀναγὰρ πῶς, καὶ
 φωνῶν ἡ βροτῶν, εἰτὴ ἐκτείναντες πῶς.
 λέγειται τῆ τῶς ἀγίου ἐκτείναντες νεφέλας. ὅ γὰρ
 ἡ ἀναγὰρ οὐκ εἰς τῆ νεφέλων, ἡ διωκῆται
 ἀναγὰρ πῶς τῶς ἀναγὰρ νεφέλας. ἀλλὰ
 ἡ ἀναγὰρ τῶς θεῷ εἰς τῆ νεφέλων ἐκτείναντες, ἀναγὰρ
 ἐκτείναντες ἐκτείναντες, καὶ ἀναγὰρ πῶς καὶ ἐκτείναντες
 πῶς ἐκτείναντες, καὶ ἀναγὰρ πῶς καὶ ἐκτείναντες, ὡς ἐκτείναντες
 γὰρ νεφέλων, ὡς ἐκτείναντες ὁ θεὸς μὴ
 βροτῶν ἡ βροτῶν, καὶ ἀναγὰρ πῶς. τοῖς νεφέλας ἐκτείναντες
 τῶς μὴ βροτῶν ἐκτείναντες, ἐκτείναντες ὅτι ὁ θεὸς πῶς
 νεφέλας τῶς μὴ βροτῶν. ἀλλὰ τῶς ὅλας ἐκτείναντες
 νεφέλας, ὡς ἐκτείναντες τῆ βροτῶν βασιλείων
 καὶ ἀναγὰρ πῶς καὶ ἀναγὰρ πῶς νεφέλας τῶς ἐκτείναντες
 ἡ βροτῶν

que in hunc modum extendisse nunc dicitur
 cœlum in prudentia. Quomodo autem
 extendatur cœlum, extendente eum prudentia:
 Audi quoniam extendi verba, & non
 intelligi. Asserit quippe, extensionem
 quandam esse verborum similiter ut nunc
 dicitur cœli; iuxta illud quoque quod in
 alio loco scriptum est: Qui extendit cœlum
 pellem. Extenditur autem anima nostra, quæ
 prius fuerat contracta, ut possit capax esse
 sapientia Dei. Verum ut ad propositum re-
 vertamur, diximus quod prudentia hujus
 facti in malum sit, & nunc affirmamus eos
 qui cœlestem hominem portant, esse cœlestes.
 Si enim ad peccatores dicitur: Terra
 estis, & in terram ibitis; quare non dicitur
 ad iustum, cujus est regnum cœlorum; cœ-
 lum es, & in cœlum ibis? Dicitur ei qui
 portat imaginem choici, idest terreni; Terra
 es, & in terram ibis; quapropter cœlesti, &
 qui imaginem cœlestis portat, nunc convenit
 dici, Cœlum es, & in cœlum ibis? Vnus-
 quisque autem nostrum, aut cœlestia facta
 habet, aut terrena: si terrena facta sunt, ad
 cognatam sibi terram deducunt eum qui
 thesaurizat ea in terra, & non in cœlo. Rur-
 sumque hæc quæ juxta virtutem gesta sunt,
 thesaurizatorem suum ad propinquas sibi
 cœlorum regiones subvehunt. Et junxit:
 Educens nubes ab extremo terra. Istiusmodi
 disputatio & in Psalmo nuper incidit, & di-
 ctum est à nobis, quomodo Deus eduxerit
 nubes ab extremo terra. Quod quidem nunc
 rursum cogimur retractare, ut hi qui audierunt,
 plenissime quæ sciunt reminiscantur, & hi
 qui non interfuerunt, aut oblitii sunt, textum
 sermonis agnoscant, quem tunc, proiit
 valuimus, exhibuimus. Diximus autem
 sanctos esse nubes. Etenim hoc quod
 scriptum est: Veritas tua usque ad nubes, non
 potest referri ad inanimales nubes: sed veritas
 Dei usque ad illas nubes est, quæ audiunt
 mandatum Domini, & noverunt quo pluvias
 differant, & à quibus eas suspendant.
 De his nubibus dictum est: Et mandabo
 nubibus meis ne pluant super eam imbrem.
 De his enim quæ ex denso aère dicuntur
 constare, si non fuerit pluvia, non præcepit
 Deus ne pluant super vineam, aut quam-
 cunque regionem imbrem, sed omnino non
 apparent, ut in tertio Regnorum libro legimus:
 quando in tempore siccitatis nubes

MS R. prudentia cœlum factum sit ad prudentia factum sit.
 Gen. 3. 19.
 Psal. 134. 7.
 Psal. 35. 6.
 3. Reg. 18.

homo est, Paulus infatuatus est ab scientia. Ex parte cognoscimus. & ex parte prophetamus. Infatuatus ab scientia, videns per speculum, videns in enigmate, portiunculam quamdam videns, & si sic expedit dicere, ipsius quoque portiuncula partem minimam recognoscens. E contrario autem

* MSS. R. vt intelligeres leg. n.elliges

* intelligis quid sit: Infatuatus est omnis homo ab scientia. Comparatione peccatorum Hierusalem, Sodomorum peccatum iustitia est. Iustificata est enim (ait) Sodoma ex te. Quomodo ergo non habent iustitiam Sodomorum peccata per se, sed ad collationem majorum scelerum iustificantur: sic e contrario scientia Pauli ad illam caelestem scientiam, ad illum consummatum lectio-

Ecclesi. 7. 14

nis intellectum stultitia reputatur: Idcirco infatuatus est omnis homo ab scientia. Tale quiddam Ecclesiastes arbitror deprehendens effatus est: Dixi, sapientia efficiar; & ipsa elongavit se à me longius quam erat. O alta profunditas, quis inveniet eam? Volumus quiddam (si licet) audenter dicere; quoniam hoc quod descendit in mundum, evacuavit seipsum, vt evacuatione eius mundus completetur. Si autem hoc quod descendit in mundum evacuavit se, evacuatio

1. Cor. 1. 25

ipsa sapientia est: quoniam quod fatuum est Dei, sapientius est hominibus. Si ego dixissem fatuum Dei, quomodo aucupes sermonum meorum, & semper dedisti ad criminandum, venenatas in me linguas vibrarent? Nunc vero Paulus quasi sapiens, & potestatem habens Apostolicam, ausus est dicere, omnem sapientiam terrenam, quae in se, quae in Petro, quae in ceteris Apostolis, quae in istum mundum descenderat, stultitiam esse Dei. Ad comparationem quippe illius sapientiae, quam terrenus non capit locus, ad illam sapientiam quae caelestis est, quae mundi limitem excedit, hoc quod descendit ad homines fatuum Dei est. Verum id ipsum fatuum Dei sapientius est hominibus: quibus hominibus? non vtique stultis, sed sapientibus: dicas licet * sapientibus sa-

* MSS. R. Sapientes saeculi istius sive principes, sive vates istius sapientibus

culi istius, sive principibus, sive vanis istis sapientibus saeculi, hoc quod exposuimus, Fatuum Dei sapientius est hominibus. Mirabile quiddam volumus inserere: quoniam sapientia mundi stultitia est apud Deum, & infatuavit Deus sapientiam * mundi, nec potest capere sapientiam mundi, vt esse stultitia arguatur. Neque enim dignatur sapientia

1. Cor. 1. 25. * MSS. R. Non in scientia sua infatuavit sapientiam mundi, vt esse stultitia arguatur.

ei per se à me longius, vt esse stultitia arguatur. Neque enim dignatur sapientia

A γνώσις, ἐκ μέρους γνώσκων, καὶ ἐκ μέρους
προφητεῶν, ἐμαρτυρῆσαι τὸν γνώσις, δι
ἐστὶν βλέπων ἐν ἀνιγμῶσι, βλέπων πολ
λοσημῶσι, καὶ, εἰ ἐστὶν εἰπὼν, ἀπειροσημ
εἶον βλέπων ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς παραγρά
πτω· ἐκ τῆς ἐναντίας ἢ νοητῆς τῆς ἐμαρτυ
πῆς ἀδελφῶν τὸν γνώσις· ἐστὶν ἀμάρτη
ματα τῆς ἱερουσαλήμ. ἀμάρτηματα καὶ σοδο
μων. ἀλλὰ συγκρίσει τῆς χιλιων ἀμάρτημα
των τῆς ἱερουσαλήμ, διεκιστοῦν ἕστι τὰ σοδομων
ἀμάρτηματα· ἡ δὲ χιλιων γὰρ, φησι, σοδομων
ἐκ τῆς ὡς φησὶν ἐστὶ διεκιστοῦν τὰ σοδομων
ἀμάρτηματα, ἀλλὰ ἀδικία. ὡς φησὶς τὸν
πλεονεξία ἢ ἀδικίας διεκιστοῦν ἕστιν. ὅπως ἐκ
τῆς ἐναντίας γνώσις ἢ ὅσα παύλα γνώσις, ὡς
φησὶς τὸν γνώσις ἐκείνου τὸν ἕστιν ἐκ τῆς
θεοῦ, ὡς φησὶς τὸν τεχίας γνώσις, φησὶ
ἕστι· ἀλλὰ τὸ ἐμαρτυρῆσαι τῆς ἀδελφῶν τὸν
γνώσις· τοῦτον τὸ ὄμμα καταλαμβάνων ὁ
ἐκκλησιαστικὸς ἐλεγε· εἶπα, σαρκοθεσησὶς. ἢ
αὐτὴ ἐμαρτυρῆσαι ἀπὸ ἐμοῦ μακροῦ ἕστι ὁ
λεῦ. καὶ βαρὺ βάρος. τίς ὁμοίωσεν αὐτῶ; μέγα
λοι τὸ ἐπιπλημῶν ὁ λόγος, ἢ λέγειν· ὅτι τὸ ἐπι
δημήσαν τὰ βίβω ἐκείνου ἐαυτῶν, ἢ τὸ
κενώμα αὐτῶ πληρωθῆ ὁ κόσμος. εἰ ἢ ἐκεί
νωσεν ἐκεῖνο τὸ ἐπιδημήσαν τὰ βίβω, αὐτὸ
ἐκείνο τὸ κένωμα σοφία λέγει· ὅτι τὸ μωροῦ τῆ
θεῦ, σφωτέρω τῶν ἀδελφῶν ἕστι· εἰ ἐγὼ
εἰρήκειν τὸ μωροῦ τῆς θεῦ, πῶς αὐτὸ φαλαγγί
ἐκάλουσαι μοι; πῶς αὐτὸ ἐμὲ μωροῦ μοι; πῶς
αὐτὸ χιλιων μὲ ἐρημῶσι τῆς νομισθῶν καὶ
αὐτοῦ καλῶν, τότε ἢ, ὡς ἔοικε, ἢ καλῶς
εἰρημῶσι κατατρεφῶν, διὸ ἐστὶν τὸ μωροῦ
τῆς θεῦ, νῦν ἢ καλῶς ὡς σοφῶς, καὶ ἔγνωσας
ἔχον διπλοτικῶν, ἐτόλμησεν εἰπὼν, πῶσαι
τὸν ἐπι γῆς σοφίας, ἢ τὸν ἐκ αὐτῶ, καὶ τὸν
ἐκ πῆρα, καὶ πῶς διπλοτικῶς, πῶσαι τὸν ἐπι
δημήσαν τὰ κίσημα ἕστι τὸ μωροῦ τῆς θεῦ.
ὡς γὰρ φησὶς ἐκείνου τὸν σοφίας τὸν ἕστι
ἐαυτῶν, τὸν ἕστι καὶ σοφῶσι, τὸν τὸ ἐπιδημή
σαι μωροῦ τῆς θεῦ· ἀλλὰ τὸ τὸ μωροῦ τῆς θεῦ
σοφῶσι τῆς ἀδελφῶν ἕστι. πῶσαι ἀδελ
φῶν; ἢ τῶν μαρτῶν λέγει, ἀλλὰ σοφῶσι
ἕστι καὶ τῆς σοφῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸς σοφῶς
λόγος. ὅτι ἡ σοφία τὸ κίσημα μωροῦ τῆς θεῦ
ἕστι, καὶ ἐμωροῦ ὁ θεὸς τὸν σοφίας τῶν
ἕστι. ὡς ἐκ σοφίας ἐμωροῦ τὸν σοφίας τῶν
ἕστι καὶ ἐμωροῦ τὸν σοφίας τῶν ἕστι, καὶ
διώσασα χαρῶσαι τὸν σοφίας, καὶ ἐλεγχθῆ
μωροῦ ἕστι ἢ τὸ κίσημα σοφίας· ἀρνησεται
γὰρ ἡ σοφία τῶν θεῦ φησὶς τὸν σοφίας
τῶν κίσημα, ἢ κα, ἐλεγχθῆ φησὶς αὐτῶν. ἀλλὰ
ὁλίγη τις χρεία ἕστι. ὅσα δὲ ἄλλων μωροῦ τῆ

θεός ἐστίν, ἵνα τὸ τῶν πατρῶν θεοῦ μωροῦ τῆς θεοῦ
 μακαρίῃ ἢ σοφίᾳ τοῦ κόσμου, καὶ ἐλαττωθῆ· ἢ γὰρ
 ἔφερον ἢ σοφίᾳ τοῦ κόσμου τὰς τῶν σοφῶν τῶ
 θεῶ· ὅτι ἐπὶ τῷ δειγμάτων, ἵνα νοήσῃ ὅτι π
 μωροὶ τῆς θεοῦ ἔμαθον τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου.
 διδάσκαλοι μὴ ἀγαπήσασθαι, ἀδικήσαί με εἰδέναί
 πολλὰ καὶ πλείονα, αἴτις πᾶσι ἀνόητοι, καὶ ἀ
 παιδέτοι, καὶ μηδὲν συνήθη, καὶ μὴ ἀγαπ
 ζομένοις ἑσθ' λόγων ἡμεῶν ὅσοις δὴ ποτε.
 ἀσπ' χρεῖαι ἔγω ἀγαλακτικῆς σπῆς ἐκείνοι,
 ἢ θεωρημάτων βαρυτέρων, ἢ αὐτῶν μωρῶν αὐτῶν
 τὰ νοήματα, εἰδ' ἵνα μοι λεχθέντα χρεῖα ἐστίν
 ὀλίγα θριμυτέρη τῶν ἐκείνων μωρίων,
 ἢ πῶς ἵνα μακαρίῃ ἢ σοφίᾳ τοῦ κόσμου τὰς,
 ἢ χρεῖα τῆς σοφίας τῶν θεῶ ἀγαπῶντων ἑσθ' αἰ
 αὐτῶν. αὐτῶν γὰρ κατὰ ἐστίν. ἀλλὰ ἀρκεῖ τὸ μω
 ροῦ τῆς θεοῦ. ὅτι ὁ μωρὸς τῆς θεοῦ, σοφώτερον ἢ
 ἀδελφῶν ἐστίν καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς θεοῦ, ἰσχυρό
 τερον ἢ ἀδελφῶν ἐστίν καὶ πάντα ἐκείνων
 πᾶσα ἐσωτήρησθαι καὶ ὁ κύριος ἀνὰ λείπειν, ἵνα τοῖς
 ἐκείνοις λύσῃ τὰ ἐκείναια, καὶ ἡμεῖς ἡγορευοί
 ητῶμεν ἀπὸ τῆς ἀδικίας ἡμεῶν, καὶ σοφιστάμεθα
 ἀπὸ τῆς μωροῦ τῆς θεοῦ. καὶ εἰσαχθέντες ἐκ τῶν τοῖς
 διωκῆται ἀσθενῶν ἐπὶ τῶν σοφῶν, ἐπὶ τῶν
 ἰσχυρῶν τῶν θεῶ χρεῖται ἡμεῶν. ὅ ἐστιν ἢ δόξα καὶ
 τὸ κέχος εἰς τὴν αἰώνιον. ἀμήν.

A Dei ad mundi sapientiam commiscendam
 tota descendere, sed potius* modicum quod
 necessarium fuit, quod fatuum Dei erat, vt
 hoc parvo & fatuo Dei infatuaretur faculi
 sapientia, * magnitudinem in se venientis
 sapientie impotens sustinere. Verum ex
 plurimum interponamus, vt perspicue possit
 intelligi quomodo fatuum Dei stultam fe
 cerit sapientiam mundi: fingam paulisper
 me, qui aliquid putor esse, cum insipienter
 aliquo, & inerudito conferre sermonem,
 qui nihil intelligat, nihil acute disputatio
 nis interroget; numquidnam opus mihi est
 ad illius stultitiam arguendam, dialecticam
 calliditatem, & profundorum sensuum
 acumen adhibere? Nonne ad vnus ser
 munculi factum vilis & modici, qui tamen
 illius intelligentie videatur acerrimus, fa
 tuum & insipientem esse convincam? Sic
 igitur ad mundi sapientiam stultificandam
 non est opus sapientiam Dei descendere, &
 cum ea colluctari, quæ deorsum est sapien
 tia, sed sufficit fatuum Dei: quoniam fa
 tuum Dei sapientius est hominibus, & infirmum
 Dei fortius hominibus, & omnia contraria
 C Salvator meus & Dominus assumpsit, vt
 contrarijs dissolvat contraria, & nos con
 firmemur ab infirmitate Iesu, & sapientes
 efficiamur à fatuo eius, & in hoc introducti
 possumus ascendere ad sapientiam & virtu
 tem Dei, Iesum Christum, Dominum nos
 strum, cui est gloria & imperium in sæcula
 sæculorum. Amen.

MSS. R.
 Modicum,
 hoc est in
 carnatio
 nis Sacra
 mentum.
 Quid ne
 cessarium
 fuit
 MSS. R.
 Non enim
 valebat
 faculi sa
 pientia
 magnitu
 dinem in
 se venien
 tis sustine
 re sapien
 tia.

1. Cor. 1, 25.

Ο Μ Ι Λ Ι Α Θ.

HOMILIA IX.

Εἰς τὸ.

(juxta Hieronymum V. L.)

Ὁ λόγος ὁ ἡρόδοτος σπῆς τῆς ἱερουσαλὴμ
 κελὶς λέγων· ἀκούσατε τὰς λόγους τῆς
 ἀγαθῆς σοφίας, μέγιστος τῶν ἐπιστά
 των ἐπὶ τῆς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν
 τῶν πατέρων.

Sermo qui factus est ad Ieremiam à Domino, Ierem. 11, 1.
 dicens: Audi verba Testamenti huius; vt
 que ad eum locum in quo dicitur: Con
 versus sunt ad iniquitates patrum suorum.

Eodem interprete.

Κατὰ τὴν ἱστορίαν παροῦσαν τῶν
 κελὶς ἡμεῶν ἰσοῦς χρεῖται; γέγονεν
 αὐτῶν ἢ ἐπιδημία σαμωτικῆς κεφαλῆς καὶ
 ἐπιδημίας ὀλα τῶν κόσμου, ὅτι ὁ λόγος
 θεῶ ἐγγύς, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· ἢ γὰρ ὁ
 φῶς τῶ ἀληθῶν, ὁ φωτίζει πάντα ἀδελφῶν
 ἐρχόμενοι εἰς τὸν κόσμον· ἐκ τῶν κόσμου ἡμεῶν,
 καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτῶν ἐγγύς, καὶ ὁ κόσμος ἐκ
 τῶν οὐκ ἔγνω· εἰς τὴν ἀγάπην ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτῶν ἐπέβησαν· καὶ ἡμεῖς τῶν εἰδένα ὅτι καὶ
 αἰσθητῶν ἐπέβησαν, εἰ καὶ μὴ σαμωτικῶς, ἀλλ' ἐκ ἐκείνων τῶν ἀγίων. καὶ μετὰ τῶν ἐπιδημίας
 αὐτῶν τῶν τοῦ βασιλεὺς πάλιν ἡμεῖς ἐπιδημῶν· καὶ εἰ βούλει τῶν τοῦ ἀποδείξῃ ἡμεῶν,

Iuxta historiae quidem veritatem non ne
 gamus praesentiam Domini nostri Iesu
 Christi corporaliter factam, & toti mundo
 illuxisse, quando Verbum caro factum est, &
 habitavit in nobis. Oportet autem nosse quo
 niam & antequam corpus assumeret, ad
 sanctos quoque descendit: & post hanc praesentiam
 corporalem ad caelos victor ascen
 dens, rursus ad nos veniet. Si vis huius rei

N ij